

Rapport

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat een politieambtenaar van het regionale politiekorps Haaglanden, toen zij op 24 augustus 2006 als verdachte werd gehoord, niet onpartijdig was; de politieambtenaar heeft meerdere malen tegen haar gezegd dat zij de feiten waarvan ze beschuldigd werd, begaan had.

Daarnaast klaagt verzoekster erover dat het regionale politiekorps Haaglanden bij brief van 6 november 2007 haar klacht van 27 oktober 2007 niet in behandeling heeft genomen wegens overschrijding van de jaartermijn.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeksters ex-partner deed op 22 maart 2006 aangifte van stalking en bedreiging jegens verzoekster. Verzoekster werd als verdachte aangemerkt en vervolgens op 24 augustus 2006 verhoord op het politiebureau door politieambtenaar R.
2. Verzoekster werd vervolgd voor stalking. Op 18 oktober 2007 sprak de rechter haar vrij.
3. Op 27 oktober 2007 diende verzoekster een klacht in bij het regionale politiekorps Haaglanden over de manier waarop ze was verhoord door politieambtenaar R.
4. Op 6 november 2007 kreeg verzoekster een brief van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden waarin stond dat haar klacht niet in behandeling zou worden genomen vanwege het verstrijken van de jaartermijn.
5. Op 27 januari 2008 wendde verzoekster zich tot de Nationale ombudsman en verzocht zij de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen.

Ten aanzien van het verhoor

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat politieambtenaar R. van het regionale politiekorps Haaglanden, toen verzoekster op 24 augustus 2006 als verdachte werd gehoord, zich niet onpartijdig heeft opgesteld door tijdens het verhoor meermalen te zeggen dat zij het feit had begaan. Verzoekster bracht in dit verband naar voren dat politieambtenaar R. suggestieve vragen stelde. Dit terwijl verzoekster juist degene was die gestalkt werd door haar ex-partner. Verzoekster legde tijdens haar verhoor bewijsmiddelen over dat zij door haar ex-partner werd gestalkt, maar politieambtenaar R. schonk daar geen aandacht aan.

Verzoekster voerde verder aan dat zij bijna vier uur werd verhoord zonder dat zij een glas water kreeg aangeboden. Verzoekster voelde zich gekwetst en beledigd en was na het verhoor helemaal van slag.

2. De korpsbeheerder liet in zijn reactie weten dat hij als gevolg van het niet in behandeling nemen van de klacht, wegens het verstrijken van de jaartermijn, ook geen oordeel gaf over de gedragingen van de betrokken politieambtenaar.

3. In het door de korpsbeheerder overgelegde proces-verbaal van verhoor van 24 augustus 2006, opgemaakt door politieambtenaar R., staat onder meer het volgende vermeld:

Het verhoor is afgenomen in de zogenaamde vraag- en antwoordmethode, wat betekent dat alle vragen en antwoorden letterlijk zijn uitgetypt. Politieambtenaar R. stelde verzoekster eerst vragen over de relatie met haar ex-partner en daarna hoe de relatie was nadat ze was beëindigd. Verzoekster gaf toe een aantal kwetsende mails en kaartjes te hebben gestuurd. Vervolgens confronteerde politieambtenaar R. verzoekster met een aantal zaken zoals de volgende:

"Om de stalking aan te tonen is de Stichting Criminaliteit Bestrijding Nederland ingeschakeld. Het bedrijf heeft gegevens verzameld waaruit blijkt dat u W. stalkt."

"Door KPN is uitgezocht waar de vele hinderlijke telefoontjes vandaan kwamen. Deze telefoontjes blijken onder andere uit telefooncellen van de X-laan en de Y-straat nabij de Z-weg te komen. Hoe verklaar je dat?"

"Verder worden nog twee telefooncellen in de directe nabijheid van je woning genoemd waaruit gebeld is naar het adres van W. Het is natuurlijk wel toevallig dat die telefooncellen in de directe omgeving van jouw huis liggen. Hoe verklaar je dat?"

"In het gastenboek van de band worden allemaal lelijke en hinderlijke mails gestuurd. Wat wil jij daarover verklaren?"

"De mails gaan allemaal over (...) en over hoe hij zijn vrouw bedriegt. Hoe verklaar je dat?"

"In een van de mails staat dat als je 65 kilo weegt dat hij je vet vindt. In een andere mail staat dat zijn vrouw 10 jaar jonger is en over een nieuwe hypotheek enzo. Dat zijn allemaal uitspraken die jij mij ook net hebt zitten vertellen. Dat is toch geen toeval meer. Jij hebt die berichten naar het gastenboek verzonden. Wat is jouw reactie?"

"Jij vertelt mij hoe jullie relatie was en hoe hij over zijn huidige vrouw denkt. En er staat echt precies hetzelfde in al die vervelende mails. Jij schrijft al die mails, waarom?"

"Ik vermoed dat jij de familie B. en W. stelselmatig en opzettelijk lastig valt met telefoontjes, kaarten stuurt met kwetsende teksten, mails stuurt naar het gastenboek (...) om zo op die wijze inbreuk te maken op het leven van de familie B. met als doel de familie te kwetsen en het leven zuur te maken. Wil je daarop reageren?"

Ten slotte vroeg politieambtenaar R. aan verzoekster of ze zelf nog iets wilde verklaren. Verzoekster antwoordde dat zij wilde verklaren dat zij juist degene was die gestalkt werd door telefoontjes, kaarten, mailtjes en een brief. Vervolgens overhandigde verzoekster aan politieambtenaar R. diverse kaarten met kwetsende teksten, een brief en een kopie van mailcontact. Politieambtenaar R. maakte kopieën van een aantal kaarten en een brief.

Beoordeling

4. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Het begrip onpartijdigheid heeft betrekking op de houding van bestuursorganen tegenover burgers en het onderwerp van de zaak. Die houding dient vrij te zijn van vooringenomenheid en vooroordeel. Ook de schijn van partijdigheid moet worden vermeden. Een verhoor strekt tot (objectieve) waarheidsvinding. Daarbij dient geen sprake te zijn van vooringenomenheid bij de verhorende politieambtenaar.

5. Uit het proces-verbaal van verhoor blijkt dat verzoekster op 24 augustus 2006 is verhoord. In dit geval betreft het een 'open' verhoor, dat letterlijk is uitgetypt. Er was tijdens het verhoor voldoende ruimte voor verzoekster om op de vragen te reageren en zelf opmerkingen te maken. Uit hetgeen verzoekster heeft aangevoerd en hetgeen in het proces-verbaal van verhoor staat vermeld leidt de Nationale ombudsman af dat verzoekster tijdens de verhoren is geconfronteerd met (mogelijke) tegenstrijdigheden en opvallendheden. Hoewel de Nationale ombudsman zich ervan bewust is dat tijdens een verhoorsituatie een verdachte stevig aan de tand gevoeld moet worden, heeft hij wel zijn bedenkingen bij een aantal uitspraken die de politieambtenaar tijdens het verhoor deed, zoals 'Het bedrijf heeft gegevens verzameld waaruit blijkt dat u W. stalkt' en 'Jij hebt die berichten naar het gastenboek verzonden'. De Nationale ombudsman is van oordeel dat dit soort vragen anders geformuleerd moeten worden. Als deze zinnen immers op zich beoordeeld worden, zouden zij een indruk van partijdigheid kunnen wekken. Nu deze zinnen echter niet op zichzelf staan, maar in een volledig verhoor thuishoren dat goed is opgebouwd en waarbij verzoekster voldoende gelegenheid heeft gehad om op de confrontaties te reageren en haar verhaal te vertellen, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie op dit punt niet heeft gehandeld in strijd met het verbod op vooringenomenheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van de klachtbehandeling

Bevindingen

1. Verder klaagt verzoekster erover dat de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Haaglanden haar klacht van 27 oktober 2007 over de wijze waarop zij door politieambtenaar R. is verhoord niet in behandeling heeft genomen omdat deze gedraging meer dan een jaar geleden plaatsvond. Verzoekster voerde aan dat de rechter zich pas op 18 oktober 2007 uitsprak over het strafbare feit waarvan zij werd verdacht en dat zij met het indienen van haar klacht had gewacht totdat het strafrechtelijk traject was afgerond.

2. De korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond. Hij deelde mee dat de klacht op 31 oktober 2007 was ontvangen door de politie Haaglanden. De klacht had betrekking op een gedraging op 24 augustus 2006. De korpsbeheerder beriep zich op artikel 9:8, eerste lid, onder b van de Awb, waarin staat vermeld dat een klacht niet in behandeling hoeft te worden genomen wanneer de gedraging meer dan een jaar voor indiening van de klacht heeft plaatsgevonden. Volgens de korpsbeheerder is het na het verstrijken van een dergelijke hoeveelheid tijd voor een politieambtenaar niet meer goed mogelijk om hetgeen zich heeft afgespeeld helder voor de geest te halen. Behandeling van de klacht heeft dan geen toegevoegde waarde. Indien een klacht op korte termijn wordt ingediend, wordt de behandeling van de klacht weliswaar opgeschort, maar is het voor een betrokken politieambtenaar wel mogelijk om de gedraging waarover geklaagd wordt uit het geheugen naar voren te halen. De korpsbeheerder redeneerde verder dat hij in dit geval constateerde dat verzoekster eerst na het doorlopen van een strafrechtelijke procedure haar klacht had ingediend. De korpsbeheerder was de mening toegedaan dat het afwachten van een (voor betrokkene positieve) uitspraak van een rechter alvorens men tot het indienen van een klacht overgaat, niet strookt met het doel van klachtbehandeling. Deze zou immers het doel hebben om het vertrouwen in het bestuursorgaan te herstellen en om wederzijds lering te trekken.

3. Op 25 juni 2008 verzocht de Nationale ombudsman schriftelijk de korpsbeheerder nadere informatie te verstrekken over de feitelijke gang van zaken bij indiening van een klacht, waarvan direct al duidelijk is dat de behandeling moet worden opgeschort. De korpsbeheerder reageerde bij brief van 31 juli 2008 dat na indiening van een klacht altijd binnen een week een afschrift van de klacht naar de beklaagde en diens chef wordt gezonden. Voorts liet de korpsbeheerder weten dat doordat de betrokken politieambtenaren een afschrift van de klacht ontvangen, zij hetgeen zich heeft afgespeeld voor zich zelf kunnen vastleggen, zodat het voor hen beter zal zijn bij latere behandeling een juiste weergave van de gebeurtenissen te geven. De korpsbeheerder gaf in zijn reactie ook aan dat hoewel er geen standaard werkwijze is, de betrokken politieambtenaren geregeld al wel door de klachtbehandelaar worden gehoord omtrent het voorval en dat dit in een verslag wordt vastgelegd. Ten slotte schreef de korpsbeheerder dat het horen van

verzoeker in de regel eerst plaatsvindt nadat de behandeling is voortgezet. Verzoeker heeft de gebeurtenissen immers al vastgelegd in zijn klacht en zal zich deze voor hem meestal niet alledaagse gebeurtenis beter herinneren.

Beoordeling

4. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten

Dit beginsel brengt met zich mee dat een bestuursorgaan binnengekomen klachten volgens de bepalingen van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dient te behandelen. In artikel 9:8, eerste lid Awb wordt aangegeven wanneer een bestuursorgaan niet verplicht is de klacht in behandeling te nemen. Onder onderdeel b. van dit lid wordt aangegeven dat een bestuursorgaan niet verplicht is de klacht te behandelen indien zij betrekking heeft op een gedraging die langer dan een jaar voor indiening van de klacht heeft plaatsgevonden (zie Achtergrond, onder 4.) Onder onderdeel f. van het eerste lid is bepaald dat er geen klachtbehandeling hoeft plaats te vinden zolang er ter zake een strafrechtelijke procedure aanhangig is (zie Achtergrond, onder 4.)

5. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de handelwijze van de korpsbeheerder om de klacht van verzoekster niet in behandeling te nemen niet terecht is. Had verzoekster zich immers met haar klacht tot de korpsbeheerder gewend terwijl de rechter zich nog niet had uitgesproken over de stalking, dan had de korpsbeheerder zich kunnen beroepen op artikel 9:8, eerste lid Awb, onder f. om de klachtbehandeling op te schorten, in ieder geval tot dat de uitspraak van de rechter definitief was geworden. Als verzoekster daarna was teruggekomen, dan had de korpsbeheerder de klacht moeten behandelen. Nu verzoekster na de uitspraak van de rechter niet heeft getalmd met het indienen van een klacht bij de korpsbeheerder, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de korpsbeheerder de klacht op dat moment in behandeling had moeten nemen. Door dit na te laten heeft hij gehandeld in strijd met het vereiste van fair play.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden is niet gegrond ten aanzien van het niet onpartijdig verhoren,

gegrond ten aanzien van de klachtbehandeling, wegens schending van het beginsel van fair play.

Onderzoek

Op 27 januari 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw R. te Den Haag, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd politieambtenaar R. de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Politieambtenaar R. maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor strafrechtelijk politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Den Haag over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde officier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen het regionale politiekorps Haaglanden en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Het regionale politiekorps Haaglanden deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 27 januari 2008.

Het klachtdossier met betrekking tot verzoeksters bij de politie ingediende klacht, met bijlagen waaronder de beslissing van de korpsbeheerder van 27 oktober 2007 en het proces-verbaal van verhoor van 24 augustus 2006.

Reactie van de korpsbeheerder van 15 mei 2008.

Antwoord van de korpsbeheerder op aanvullende vragen van 31 juli 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafvordering

Artikel 29 Sv

"1. In alle gevallen waarin iemand als verdachte wordt gehoord, onthoudt de verhoorende rechter of ambtenaar zich van alles wat de strekking heeft eene verklaring te verkrijgen, waarvan niet gezegd kan worden dat zij in vrijheid is afgelegd. De verdachte is niet tot antwoorden verplicht.

2. Voor het verhoor wordt de verdachte medegedeeld dat hij niet verplicht is tot antwoorden.

3. De verklaringen van den verdachte, bepaaldelijk die welke eene bekentenis van schuld inhouden, worden in het proces-verbaal van het verhoor zooveel mogelijk in zijne eigen woorden opgenomen. De mededeling bedoeld in het tweede lid wordt in het proces-verbaal opgenomen."

2. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:8

"-1. Het bestuursorgaan is niet verplicht de klacht te behandelen indien zij betrekking heeft op een gedraging:

a. waarover reeds eerder een klacht is ingediend die met inachtneming van de artikelen 9:4 en volgende is behandeld;

b. die langer dan één jaar vóór indiening van de klacht heeft plaatsgevonden;

c. waartegen door de klager bezwaar gemaakt had kunnen worden;

d. waartegen door de klager beroep kan worden ingesteld, tenzij die gedraging bestaat uit het niet tijdig nemen van een besluit, of beroep kon worden ingesteld;

e. die door het instellen van een procedure aan het oordeel van een andere rechterlijke instantie dan een administratieve rechter onderworpen is, dan wel onderworpen is geweest; of

f. zolang ter zake daarvan een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is, dan wel indien de gedraging deel uitmaakt van de opsporing of vervolging van een strafbaar feit en ter zake van dat feit een opsporingsonderzoek op

bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is.

-2. Het bestuursorgaan is niet verplicht de klacht te behandelen indien het belang van de klager dan wel het gewicht van de gedraging kennelijk onvoldoende is.

-3. Van het niet in behandeling nemen van de klacht wordt de klager zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van het klaagschrift schriftelijk in kennis gesteld. Artikel 9:12, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing."

2. Memorie van Toelichting (Kamerstukken 25837 nr 3.)

(...)

- Termijn

De klacht hoeft ook niet meer in behandeling te worden genomen indien de betreffende gedraging langer dan een jaar voor de indiening van het klaagschrift heeft plaatsgevonden. De reden voor het stellen van deze termijn is onder meer gelegen in het feit dat een onderzoek naar feiten die lange tijd geleden hebben plaatsgevonden, lastiger is uit te voeren dan naar meer recente gebeurtenissen. Van de klager mag daarom ook verwacht worden dat hij niet te lang wacht met het indienen van een klacht. In de WNo is eveneens bepaald dat een klacht die meer dan een jaar nadat de gedraging plaatsvond wordt ingediend, niet tot een onderzoek hoeft te leiden. Aan deze één-jaartermijn houdt de Nationale ombudsman als regel strikt de hand. Als een gedraging pas later merkbaar effect heeft kan afwijking van de één-jaartermijn echter in de rede liggen. De Nationale ombudsman verwacht van de burger dan wel zo spoedig mogelijk actie. Wordt vervolgens nog getalmd met het indienen van een klacht, dan fungeert de één-jaartermijn alsnog als beletsel voor onderzoek (Jaarverslag 1993, kamerstukken II 1993/94, 23 655, nrs. 1-2, blz. 106)."